

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תקשרות מילולית ולא מילולית אפקטיבית במדיה ותקשרות הבין -
אישית - 50482

תאריך עדכון אחרון 2022-03-06

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

אזור: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' צפירה גרבולסקי-לייכטמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Tsfira.Grebelsky@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רcz הקורס: יום ב', 10:00-11:00 בתייאום טלפון.

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בנושא הקשר בין התקשרות המילולית לבין התקשרות הלא-מילולית ברגע אינטראקטיבית של תקשורת בין-אישית ושל תקשורת במדיה. הקורס מבוסס על גישה הוליסטית לחקר סיטואציות תקשורתיות שיש בהן היבט מילולי והיבט חזותי. גישה זו מבוססת על מספר הנחות: ראשית, שבכל תקשורת בין אישית פנים-אל-פנים, עוברים שני מסרים: האחד מילולי והשני לא-מילולי. שנית, שבכל אינטראקטיבית בין אישית כל המשתתפים משחקים תפקיד פעיל באופיה ובההתפתחותה. הקורס יסקור כל אחד מסוגי התקשרות ואת הקשר ביניהם, בהיבטים תיאורתיים ומתודולוגיים. בנוסף לכך, הקורס יבחן את שני הערכותם ואת הקשר ביניהם ביחס להבדלים חברתיים, ול מגדר. לבסוף, "בחן-הקשר" בין ערכיו התקשרות בסיטואציות תקשורתיות שונות: בתקשורת בין אישית במשפחה (הורם-ילדים), יחסיים בין המינים; ובתקשורת המונחים באינטראקטיבות טלוויזיונית (מראניים-מרואניים), تعملות בחירות ופירסומות. הסיטואציות יבחן הן בהיבט תיאורטי והן בהיבט ישומי, תוך צפיה بكلלות וידאו.

מטרות הקורס:

1. הכרת והערכת ההיבטים התיאורתיים והישומיים בתקשורת הלא-מילולית ובתקשורת המילולית הן בתקשורת בין אישית והן בתקשורת המונחים. התיחסות להבדלים תרבותיים, חברתיים ול מגדר, ובחינת משמעויותיהם.
2. הכרת והערכת ההיבטים התיאורתיים והישומיים ביחס לקשר בין התקשרות המילולית לבין התקשרות הלא-מילולית הן בתקשורת בין אישית והן בתקשורת המונחים.
3. הכרת השיטות המחקריות לחקור כל אחד מערוצי התקשרות והקשר ביניהם: הלימה ואי-הלימה.
4. ניתוח התקשרות המילולית, התקשרות הלא-מילולית והקשר ביניהן במדיה.

תצריך למדיה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לתאר ולנתח את ההיבטים התיאורתיים והישומיים בתקשורת הלא-מילולית ובתקשורת המילולית הן בתקשורת בין אישית והן בתקשורת המונחים.
2. לתאר ולנתח את ההיבטים התיאורתיים והישומיים ביחס לקשר בין התקשרות המילולית לבין התקשרות הלא-מילולית הן בתקשורת בין אישית והן בתקשורת המונחים.
3. לתאר את השיטות המחקריות לחקור כל אחד מערוצי התקשרות והקשר ביניהם: הלימה ואי-הלימה.
4. לנתח התקשרות מילולית, התקשרות לא-מילולית ואת הקשר ביניהן במדיה.

דרישות נוכחות (%):

80

שיטת ההוראה בקורס: הוראה חוויתית-יהודית, אינטראקטיבית, מבוססת ניתוחי אروع, ניתוח סרטוני

רשימת נושאים / תוכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא - הגישה הholistic למחקר אינטראקטיבית תקשורתית
2. הקשר בין תקשורת מילולית לתקשורת לא-מילולית
3. היבטים מתודולוגיים למחקר הקשר בין שני ערוצי התקשורת
4. תקשורת לא-מילולית
5. תקשורת מילולית
6. הקשר בין הערוצים ביחס להבדלים חברתיים.
7. הקשר בין הערוצים ביחס למגדר
8. הקשר בין הערוצים בתקשורת בין אישיות במשפחה (הורם-ילדים)
9. הקשר בין הערוצים בתקשורת המונחים באינטראקטיביות טלוויזיונית (מראיינים-מרואיניים)
10. הקשר בין הערוצים בתעמולת בחירות
11. הקשר בין הערוצים בפרסומות.

חומר חובה לקריאה:

Grebelsky-Lichtman, T. (2014). *Parental Patterns of Cooperation in Parent-Child Interactions: The Relationship Between Nonverbal and Verbal Communication*. *Human Communication Research*, 40, 1-29.

Lunger, S.L. & Wurf, E. (1999). *The effects of channel-consistent and channel inconsistent interpersonal feedback on the formation of metaperceptions*. *Journal of nonverbal Behavior*, 23, 43-65.

* Walker, M.B. & Trimboli A. (1989). *Communicating affect: The role of verbal and nonverbal content*. *Journal of Language and social Psychology*, 8, 229-248.

Grebelsky-Lichtman, T. (2010). *The relationship of Verbal and Nonverbal Behavior to Political Stature: The Political Interviews of Israel's Prime Minister Ariel Sharon*. *Journal of Political Marketing*, 9(4), 229-253.

* גרבולסקי-ליכטמן, צ. בלום קולקה, ש. ושמיר, י. (2009). הצלחה וכישלון בשיח עימותים טלוויזיוניים: ניתוח שני מקרי מבחן. *מגמות*, מו(2), 1-7, 38.

Kestenberg, J.A., Loman, S., Lewis, P. & Sossin, A.M. (1996). *The meaning of movement: Developmental and clinical perspectives of the Kestenberg Movement Profile*. Gordon and Breach Publishers. Chapter 9: *Shaping in planes*, pp. 161-187.

Babad, E (1999). *Preferential treatment in television interviewing: Evidence from nonverbal behavior*. *Political Communication*, 16:387-408.

* Babad, E, Avni-Babad, D. & Rosenthal, R. (2001). *Prediction of students' evaluations from Professors nonverbal behaviors in defined instructional situations*.

Blum-Kulka, S. (1997). *Discourse pragmatics*. In T.A. Van Dijk (Ed.), *Discourse as social interaction*. Sage, London. 38-63.

* Blum-Kulka, S. & Liebes T. (2000). *Peres versus Netanyahu: Television wins the debate, Israel 1996*. In Coleman, S. (Ed.). *Televised election debates: International perspectives*.

* ויצמן, א. (1999). *הראיון החדשוני בטלוויזיה הישראלית: התגבשות דפוסי איתנו*. בתרן, טורי ובן

שחור (עורכים), העברית שפה חיה. אך ב', המכוון הישראלי לפואטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר הוצאה הקיבוץ המאוחד תל-אביב.

חומר לקריאה נוספת:

1. מבוא - הגישה הholisticית לחקור אינטראקטיות תקשורתית הצגת הגישה holisticית, הנחות היסוד שעומדות בבסיסה והאימפליקציות התיאורתיות והמחקריות שלה.

* Jones, S. E., & LeBaron, C. D. (2002). Research on the relationship between verbal and nonverbal communication: Emerging integrations. *Journal of communication*, 52(3), 499-521. doi: 10.1111/j.1460-2466.2002.tb02559.x

2. הקשר בין תקשורת מילולית לתקשרות לא-מילולית המשגנת הקשר בין שני ערוצי התקשרות לדפוסי הלימה ואי-הלימה. סוגים של הלימה ואי-הלימה המשמעויות של כל סוג קשר הן בהיבט של מעביר המסר והן בהיבט של מקבל המסר. המשמעויות של התנהגות לא הלימה על רצף האינטראקטיה ועל היחסים בין השותפים. התיחסות לדומיננטיות מילולית או לא-מילולית.

נתחום אינטראקטיות תקשורתית. מוצבי "קצר" בין השותפים לתהילך התקשרות. "דיליפה" של מסרים בערוצים או בסיטואציות עם רמת מודעות נמוכה. מוצבים בהם ישנה אי-הלימה בין שני סוג ערוצי התקשרות ותגובה השותפים לאינטראקטיה (המילולית והלא-מילולית) במצבים אלה.

* Grebelsky-Lichtman, T. (20140). Parental Patterns of Cooperation in Parent-Child Interactions: The Relationship Between Nonverbal and Verbal Communication. *Human Communication Research*, 40, 1-29.

* Burgoon, J. & White, C. (1997). Researching nonverbal message production: A view from interaction adaptation theory. In J. Greene (Ed.). *Message production: Advances in communication theory*. LEA Communication Series. pp. 270-312. Mahawah, New Jersey: Erlbaum.

* Lunger, S.L. & Wurf, E. (1999). The effects of channel-consistent and channel inconsistent interpersonal feedback on the formation of metaperceptions. *Journal of nonverbal Behavior*, 23, 43-65.

* Walker, M.B. & Trimboli A. (1989). Communicating affect: The role of verbal and nonverbal content. *Journal of Language and social Psychology*, 8, 229-248.

* Zuckerman, M., DePaulo, B.M. & Rosenthal, R. (1981). Verbal and nonverbal communication of deception. *Advances in Experimental Social Psychology*, 14, 1-59.

* Zuckerman, M., DePaulo B.M. & Rosenthal, R., (1986). Humans as deceivers and lie detectors. In Blanck, P., Buck, R., & Rosenthal, R., (Eds.), *Nonverbal communication in the clinical context*. University Park : Pennsylvania State University Press.

* Reilly, S.S. & Muzekari, L.H. (1979). Responses of normal and disturbed adults and children to mixed messages. *Journal of Abnormal Psychology*, 88, 203-208.

* Babad, E. Bernieri, F. & Rosenthal, R. (1989). Nonverbal communication and leakage in the behavior of biased and unbiased teachers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 89-94.

* Grebelsky-Lichtman, T. (2010). The relationship of Verbal and Nonverbal Behavior to Political Stature: The Political Interviews of Israel's Prime Minister Ariel Sharon. *Journal of Political Marketing*, 9(4), 229-253.

- * גרבולסקי-לייטמן, צ. בלום קולקה, ש. ושמיר, י. (2009). הצלחה וכישלון בשיח עימותם טלוויזיוניים: ניתוח שני מקרי מבחן. *מגמות*, מו(2-1), 38-7.
3. היבטים מethodולוגיים לחקר הקשר בין שני ערוצי התקשרות חקר הקשר בין התקשרות המילולית לבין התקשרות הלא-מילולית בו-זמןית, באוותה ייחידת זמן או ייחידת משמעות (תמייה/ערעור; ניתוח השיחה; KMP) לדפוסים של הלימה ואי-הלימה. אופני קידוד ועיבוד הנתונים, בניית משמעות ושימוש בטכניקות מחשב.
- * Ekman, P. & Scherer, K.R. (1982). *Handbook of methods in nonverbal behavior research*. Cambridge: Cambridge University Press.
- * Kestenberg, J.A., Loman, S., Lewis, P. & Sossin, A.M. (1996). *The meaning of movement: Developmental and clinical perspectives of the Kestenberg Movement Profile*. Gordon and Breach Publishers. Chapter 9: *Shaping in planes*, pp. 161-187.
- * Ambady, N. & Rosenthal, R. (1992). *Thin slices of behavior as predictors of interpersonal consequences: A meta-analysis*. *Psychological Bulletin*, 111, 256-274.
4. תקשורת לא-מילולית הגדרות לתקשרות לא-מילולית. חשיבותה של התקשרות הלא-מילולית. מודלים תיאורתיים לנתח ולאינטראקטיביה של תקשורת לא-מילולית. היבטים של תקשורת לא-מילולית: I. קינסיקה - התנהגות לא-מילולית, תנועות והבעות. II. פרוקסמייקה - מרחב טריטורילי. III. היבטים פארה-מילוליים. IV. הפעעה.
- ניתוח התקשרות הלא-מילולית: בתקשרות בין אישיות (יחסו הורים ילדים, יחסי גברים ונשים); בתקשרות המונחים (מראה-מראהין, תעמולת בחירות, פירסומות); ובבנייה תדמית, עיצוב רושם. התיחסות להבדלים תרבותיים וחברתיים בתקשרות הלא-מילולית.
- * Feldman, R. & Rine, B. (Eds.). (1991). *Fundamentals of nonverbal behavior*. Cambridge: Cambridge University Press.
- * Katz, A.M. & Katz, V.T. (Eds.). (1983). *Foundations of Nonverbal Communication*. Southern Illinois University Press.
- * DePaulo, B.M. (1992). *Nonverbal behavior and self-presentation*. *Psychological Bulletin*, 2, 203-243.
- * Duncan, S. (1983). *Speaking turns: Studies of structure and individual differences*. In J.M. Wiemann & R.P. Harrison (Eds.). *Nonverbal Interaction*. Beverly Hills: Sage Publications.
- * Rosenthal, R. & DePaulo, B. (1979). *Sex differences in eavesdropping of nonverbal cues*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 273-285.
- * Blaney, R. & Quay, L. (1992). *Verbal communication, and nonverbal communication, and private speech in lower and middle socioeconomic status preschool children*. *Journal of Genetic Psychology*, 153, 129-138.
- * Babad, E (1999). *Preferential treatment in television interviewing: Evidence from nonverbal behavior*. *Political Communication*, 16:387-408.
- * Babad, E, Avni-Babad, D. & Rosenthal, R. (2001). *Prediction of students' evaluations from Professors nonverbal behaviors in defined instructional situations*.
- * Babad, E, Avni-Babad, D. & Rosenthal, R. (2001). *Teachers' brief nonverbal behaviors can predict certain aspects of students' evaluations*.
- * Babad, E (In press). *Measuring the Psychological price of preferential nonverbal behavior in television interviewing*.
- * Friedman, H., Mertz, T., & DiMatteo, M.R. (1980). *Perceived bias in the facial expressions of television news broadcasters*. *Journal of Communication*, 30, 103-111.

- * Hecker, S. & Stewart, D.W. (1988). *Nonverbal communication in advertising*. Lexington books.
5. תקשורת מילולית
היבטים של תקשורת מילולית באינטראקציה אנושית בתקשרות בין-אישית ובתקשרות המונחים.
פרגמטיקה, חקר השיח ופעולות דיבור.
- * Blum-Kulka, S. (1997). *Discourse pragmatics*. In T.A. Van Dijk (Ed.), *Discourse as social interaction*. Sage, London. 38-63.
- * Brown, G., & Yule, G. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- * Grice, H. (1975). *Logic and conversation*. In P. Cole & J. Morgan (Eds.) *Syntax and semantics*, vol. 3: *Speech acts*. Academic Press: 41-58.
- * Goffman, E. (1979). *Gender Advertisements*. London: Macmillan.
- * Ochs, E. (1992). *Indexing gender*. In A. Duranti & C. Goodwin (Eds.), *Rethinking context: Language as an interactive phenomenon*, pp. 335-359. Cambridge: Cambridge University Press.
- * Snow, C.E. & Dickinson, D.K. (1990). *Social sources of narrative skills at home and at school*. *First Language*, 10, 87-104.
- * Blum-Kulka, S. (1997). *Dinner talk: Cultural patterns of sociability and socialization in family discourse*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- * Lessin, S. & Jacob, T. (1984). *Multichannel communication in normal and delinquent families*. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 12, 369-384.
- * Nugent, G.K. (1991). *Cultural and Psychological influences on the father's role in the infant development*. *Journal of Marriage and the Family*, 53, 475-485.
- * Blum-Kulka, S. (1983). *The dynamics of political interviews*. *Text*, 3(2), 131-153.
- * Blum-Kulka, S. & Liebes T. (2000). *Peres versus Netanyahu: Television wins the debate, Israel 1996*. In Coleman, S. (Ed.). *Televised election debates: International perspectives*.
- * ויצמן, א. (1999). הראיון החדשוטי בטלוויזיה הישראלית: התגבשות דפוסי איתగור. בתווך, טורי ובן שחר (עורכים), העברית שפה חיה. כרך ב', המכוון הישראלי לפואטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר הוצאה הקיבוץ המאוחד תל-אביב.

הערכת הקורס - הרכיב הציון הסופי :	
מבחן מסכם בכתוב/בחינה בעל פה 0 %	0 %
הרצאה 0 %	0 %
השתתפות 0 %	0 %
הגשת עבודה 100 %	100 %
הגשת תרגילים 0 %	0 %
הגשת דוחות 0 %	0 %
פרוייקט מחקר 0 %	0 %
בוחנים 0 %	0 %
אחר 0 %	0 %

מידע נוסף / הערות:

קורס זה מבוסס על שיטת הוראה חוויתית-יחודית, אינטראקטיבית, מבוססת ניתוחי ארוע, ניתוח סרטוני וידאו ללמידה משמעותית, אקדמית וישומנית-פרקטית.